

Varseveld M. 4 (H.) (buurtschappen Heelweg en Westendorp (M. 3))

1. astehu·nder ensto·atfo·gæl zitt bantsæ bajæ
2. minkamero·t istøblu·mṽ gṽ·n gi·tṽ | vrint | kamæ·rø·dæ meerv. |
3. tegeswordæΧ en vanda·gæ spantsæ alenæoΧ mar mirt dæ mæsinæ
4. spa·dṽ en ama·kṽ izenzwæ·r waræk | lastæΧ | dæn hof ama·kṽ |
5. updat sΧip kre·gṽ zæ værsΧmelt bro·æt | krigtsæ = krijgen ze | dæ bo·æt | væg is gebakken van gezeefde ve·it, stutṽ van gezeefde rogge |
6. dæ tmerman hevænspl·ntær mdævriær
7. dæsΧipær lekænzιΧ delipṽ af
8. mdi ook dat fabrik is niks tæzi·næ
9. kumtæΧ hir kint ook kumæs hir min kintjæ
10. kaselæ·in du·wṽ·ns en givæns fiær biær - gla·zæ - en glas | æmpoetjṽ biær | glæskṽ brtær | ba·s | æn ka·næbiær |
11. bræjṽdṽ·ns fiær pæ·nt mærelṽ | belzṽ = kleine pruimen |
12. zæ hept mæ æ·rivivṽ drelitær win upΧædrunṽkṽ
13. hi dræ·igæ min medæn knapel ook hiwölmin medæn knapelslṽ·æ
14. ik hæp zæn kni: ezim | knimæ (meerv. van knie) | kni·ns (meerv. van konijnen) |
15. vastænæ·vænt vært nifalæ mir æviert
16. ik bm en ban blij dak ni mit ø·r met banægṽ·æn
17. ik hebæt ni ædṽ·n har
18. vi hæftædæ·æn ook hæ et heptædæ·æn - dænditær anklampt
19. spmæ en spmækæ·p - spmæwæbṽ - spmæjs·gær - (Westendorp spmæwipṽ)
20. ænpætæ - en matæ (deze is rond) - bayæ - bæno·uwt - — - dæ ve·idæ (mv. ve·idṽ | bru·kve·idṽ = lage moerassige weiden, ook tΧo·ær is laag en moerassig | pædestul· - dæ hæge - æn kikfors en kikær (mv. kikførstæ) - vlmær vroeger pænævo··ægæl (de jeugd dit niet meer)
21. dæn ke·æl mik matdæ he·alæ ve·relt ry:zi (hierbij wordt ook gestagen) | væΧtṽ | hizæΧ ry:zi |
22. iksalæ·w kralṽ met bræjṽ en ge·vṽ | klæ·inæ kralṽ = kraaltjes |
23. æjælant lætfalæ ældæ sΧepṽ avbrekṽ | slo·æpṽ van auto's | dænæ·ldṽ = de vader |
24. hæ·i hæf vlsr æm be·stæhat ook æn knæ·u æhat van en hæ·nt (door een ziekte krijgt iemand soms ook ænkno·u)
25. gef minis en pa·r gro·stæ ste·næ - gro·stær - dæn gro·tstæn (breed wordt van stenen niet gezegd, wordt beweerd - van een weg wel gezegd valæbrea·dær - dæn brætstæn)
26. dat (stan)bealt ste·tæ·r nime·æ | monæment | (zowel tegen be·lt als monæment had men bezwaar, men vond ze te Hollands)
27. denke·al hefænlæ·væn æzænprins | æzæn gro·stæn bur |
28. lysifer isni mdæn hemel æblevṽ | æblevṽ is Aaltens | dædy·væl |
29. dæsΧo·lkmdær bant metæ mæ·istær nodæze ævest | sΧo·lbla·gṽ is iets minder gunstig |
30. ikantæΧ ni æ·rdær kumæ væklo·ær banæ
31. dæ be·stæ zupt Χra·Χ linslæ·bær | mæ·æl |
32. hi kanit Χæn aræbe·idṽ - hi hæft pin mdænhals (hals is ook keel) | kæ·ælpine | hi kanit not væræk bv. in een fabriek |
33. makis ænstelæ mdæm besæm (= in die bezem) - mdæmbesæm (= in de bezem)
34. ne·j metæ kegels vœrtnimer æspalt
35. he· en ho·la en hæ·y - ik hebæ·w altwe ker æru·pṽ
36. dipe·r is niripæ - dæ·r zitrægæn vitæ pitæ m | kṽæn = korrel van rogge enz.
37. zæ bant væΧ nœtlant ook nœretlant (lant is meestal bouwland - nœtfelt in Groenlo)
38. zi hevam e·ærst æt Χælt helæpṽ æpma·kṽ
39. hi zalæt no·it vit bræjṽ
40. zistæ helæfte vandæ mælekmit
41. dæma·n mæt sin vro·uw bæwa·rṽ - vroeger: dæ kæ·æl mætæt vif bæwa·rṽ (dit geen ongunstige betekenis)
42. mdæn isæl zwæmṽ is Χæværlæk | mdæsΧeldæ |
43. hi hæfæle pra·ts ook dæn hæfæle præ·tjæs amatæ starækis
44. wæ·i motæ dæ·ær dæ helæfte van hebṽ en ely: dæ andæræ helæfte
45. tu: helæp tabædæ is upbæ·rṽ
46. ænzæmæsælder en metsælder di iso dikæ æzænvarækṽ | vætazænga·nzæ |
47. zæ sprjṽt æmætuitstæ ook zædu·t vituitstæ ka·n sprjṽp (weddingschap niet gebruikt)
48. dæ tæ·ynma·n zaldem bo··æm æntṽ (er zijn geen boomkwekers, de boeren enten zelf)
49. du ærzæt fenstær istu: of duxtæ (fensters = luiken buiten) - du ærzæt ra·mris duxtæ (ra·m = ruiten met omlijsting) | gardim = gordijn |
50. zæ bægmt atælydṽ vardækerkæ (bij klepṽ wordt de klep met de hand in beweging gebracht) | dæ æ·væntklok wordt om 9 uur 's avonds nog geluid, 's zomers om 8 uur, 's middags om 12 uur ook |
51. bedæspre·i - kikærdri·l - — - y·tspre·idṽ - (bet spreidṽ = bed opmaken) - y·tbræ·idṽ - klæ·æma·kṽ - mæstræ·jṽ - æmbotæram sme·æṽ (æm botæram was vroeger een plak rogge - met een plak wittebrood, nu dit een dæbæle botæram genoemd) | æn kninæn·væl lojṽ | botær ma·kṽ |
52. di vro·uw hæftæ hæ·r læ·tṽ snijṽ ook hæfsιΧ dæ kæ·væ aflætṽ knipṽ
53. zin va·dær hevam zæsjæ·r næ· sΧo·læ loṽṽ gṽ·n
54. ikhæbetam ook heptam aværdṽ zo la·t lajzæt wa·tær tægæ·n | næ·vændædæ·ræ - nævænthy·s |
55. va·læ mæ·læ zij hir nitfalæ mdise stræ·æk
56. ærdṽ pœtṽ bantnifalæ vert (ærdṽ pœtṽ zijn ook geglazurd - æn kœlsæ pot was grijs, er stonden blauwe bloemen op)
57. dæsΧi·tær stit bidænṽ·væn | tfy·r zat in dæ vy·rku·læ | dæ sΧo·u was de brede schoorsteen | dæm bu·zæm | dæ tældærs = de borden, tegenwoordig niet vaak meer gezegd |
58. mært izæt næΧ tæ kœ·lt æm tæ ka·tsṽ | ka·tsæbal |
59. di kæ·rsæ givæn fælsιΧ - nit vœ·æ ook vœ·
60. hi trukæt pe·rt æ·ndæstær | pe·rdæ is meerv. |

61. tundertit - ook tun kuame.j ook ely ider jō.r altit
upte karmse | tē bærXsē karmse |
62. de pō.tēr zē.i dadōns he.ēr vōlmaktis (ōns he.ēr
lijkt mij niet juist, maar zegslieden bleven er bij,
na een opmerking mijnerzijds)
63. e.jzagŋ min vel mōr ej zē.jŋ min niks
64. de zwa.lyws zalt Xō.uw verkumŋ
65. goj vanda.X nit ka.rŋ (karti vanda.gē nit =
kaart hij...)
66. etse okgra.X kē.ize (kē.zē in Zelhem)
67. zmē mō.tēr is kēpōt - histe.tō.r - hi kani vitēr
68. tizen vāremēn daXēves entizen zaXtēnō.vēnt
| mō.jēnō.vēnt |
69. dat jājaskŋ lēp oŋblo.ōtē vy:tē
70. dō.r izēn bōrst (Heelweg) indēkanē (barst
Westendorp)
71. ikvol datē bō.dē ēmbrif brōX (braX Westendorp)
72. ikhe pine anthartē | Amethartē |
73. ikan miXmē.igēnwizē mimsŋ Δmgo.ēn
74. notē.tŋ du: vij dēpe.rdē vārdē nije korē (Heelweg-
Zelhem - karē Westendorp) | nō vespēr is na
vier uur |
75. ikhebām betjŋ korts van vāmēdagaf al | kōldē
korts - dē dērdē da.Xsē korts | gru:zēlX = rillerig
76. de zānē vāndē kō.nŋ izok soldō.tēwest | vmtēr-
kēnŋkjē |
77. vetigm va.gēma.kēr tē vōnŋ - ēm bō.gē | pilēm
bō.gē |
78. di en dēro.ēzŋ heptlājē dō.rn
79. ik Xēlōvēdēr gm vō.rŋ fan | gm snars - ba:l |
80. tkmtjŋ vas dō.ōt forzēt kōnē dō.pŋ
81. hi hef trō.nēndē o.gŋ en lo.pēndē ō.ānē
82. ē.r de.āntjŋ is mēden mantjŋ nōt bōsēgō.n
āmbrcēmāls tē plēkŋ | ēn kērēfŋ = mand
met hengsel |
83. dōr izēnsportēl y.tēlō.rē
84. hi sXre.uwēn hart | dēstrōt āmēdrē.jŋ | hi
sXre.uwēn āzēn mā.gēr varŋ |
85. dēn ge.tēr ālē.inēmōr āmē gelt bŋŋ tē kriŋŋ
| gelt en gut | ēn rikēslubēr | rijkdom -
86. zēheptēmō.nt drō.ēgē fāndērs ook ē.r mō.nt
is drō.ēgē vāndēdōrs
87. di vēX drā.jt - tizen āmvēX dō.rhēn | di vēX
lāpāmē
88. ikōX fārdēn klē.inŋ ēn klē.inētrō.mē | ēntrē-
mēlŋ |
89. dēsikēbuk is kēpōtēgō.n - hi is ēstikt mēn kērstē
| mslukŋ |
90. zēnlitjŋ vas kērt mōr gut
91. mdsXēmē izētēt bēstē
92. ānsXātēr mō.t Xū.t kōnē mīkŋ | ēn riXtēgēn
jē.gēr |
93. zy.kis nōr mēn hut
94. ik vēt ni.t vōkām mōtsy.kŋ
95. ēn kōlden kēldēr is Xū.t fāret bi:ē
96. ikmōs āsēblu:t drŋŋŋ āmantēstārēŋ
97. ikmō.t ērzēt fu.r uptē dē.ēlō kry.dŋ | mdēstal |
98. minbrj.ē vas my.j
99. dē mēlēkbu:r mīkēngro.ōtē rŋt
100. di kanēmēlēk is dān en zu.ē sty.rŋtām dērmēt
verāmē
101. vi zō.lŋ dipātē mēny.r kanŋ dīXt mā.kŋ | ēn
pātē is opgebouwd uit stenen of betonnen ringen |
- a.ltpātē = gierput | tā.lēgāt is met zoden afgezet
| ēn ku:lē bv. en māŋelŋ ku:lē |
102. dēr fēlt nīks upām tē zēŋŋ ook antēmārēŋ -
a) hi isēky.ē - b) dāzēn sēky.ēr vārēk
103. hi kōm nō.itēmēny.tē latē
104. mita.lijē bānt en zān bārēgē di vy.rsprj.t
| sprjŋ - spu.j - ēspu.jŋ | vāndēpŋy.m sprjŋ |
105. dēerōvij en vō.gi dō.r uptē drākŋ (Bij drākŋ
komt de druk van boven, sXuvŋ = vooruit duwen |
106. indērēkām (= Doetinchem) heptē ēnstāk fan
dē brāXēvy.rŋ | ēvā.rnē | rijŋ met auto - vy.rŋ
met paard en wagen |
107. ē.jmōdōns fēlŋ is kōmŋ kīkŋ vākēr kōmŋ zīn
108. he.j is fan lō.vŋ ēkōmŋ mīdēn dīkē knrē | he.j
zītēr gutbe.j |
109. di dō.rē en dē.rē is fan bōkēnhōltēmākt | ēm
bō.kēmbōm - ēm by.kēnhēgē |
110. ēngtrō.uwde vrō.uw mut kēnŋ nē.jŋ
111. ikhēph.i.r grēsēzē.jt mō.rtvōs Xŋgu.t sō.t | tdōXnī |
112. dē brō.uwēr zēXt datēt nōX tē dy.ris āmtē bō.uwŋ
(ploegen is ook bō.uwŋ) | dē bi.ārko.rē van de
Xrōlsē brouwerij |
113. ik bākē - ē.j bakt - hij bēk en bāk - bakt hi en
baktē - vē bakt - ik bākēn - ē.j bākēn - hi bākēn -
vē.j bākēn - vē.j hēbē bākŋ (voor 30 jaar nog
pannekoeken als ontbijt genuttigd)
114. bidŋ - ik bi.t - ē.j bi.t - hi bat - vē.j bi.t - bi:dē
vē.j - ik bō.t - ik hēpēbōdŋ - bōdŋ zi ok
115. tizen klē.intjē mōr tizenlēkēŋ (bv. een sigaar) -
ook tizen klē.in mōr hi islēkēr (Boonkamp) -
tis fīn en mŋm (gezegd van een kind)
116. ē.j kōnt hi.r ē.ēr kri.gŋ optēmārēktē | kō.pŋ |
117. he.j hēfzēXt datē āmē.j zaldēŋ ŋŋ (Boonkamp)-
datēāmin zaldēŋŋ (Tuenter)
118. dēmē.it (vroeger) sē.i dat hij gēlik hādē en hāt
119. dēr vāzŋ vīpŋri.zŋ
120. āndēr dēnē.ik likt fēlē ē.ikēls | lŋŋ |
121. tvāter zal dā.lēk of zo vōl kōkŋ - tkoktal
122. thō.j ook tXrēs isnōXŋy.m - tis nētēmā.jt
123. mājēnē.zē mā.ktē mētēdō.rē vānānē.i | dē
ē.ijēr is meerv. |
124. dat bāmpkē zaldō.r ni makēlōk āndēgŋ kōmŋ
| vā.sŋ - grjŋŋ |
125. dēpāstō.ēr hef bēstē vin
126. āns ōldē hy.s is āvōbrā.nt | hy.zē is meerv. |
127. dēmēlēk spō.jt ytXī.ē vāndēku. | dē mēmē =
de tepels | ku.nē en bē.āstē |
128. dē kēstēr ly.t - en kry.s - tve kry.zē
129. dē bōmŋ vāndē kry.vā.gŋ byXt dē.r āndēr dē
vrāX - ook tXēwīX
130. dē tve dy.tērs kwāŋŋ (na) by.tŋ
131. zē hēpām bōnt en blō.uwēs.lā.gŋ (Boonkamp
blō.nt en blō.uw)
132. dē sō.usē is vādān - flō.uw ook lak | in kanēmēlēk
- sō.us zit spekvet | jy. is van vlees getrokken |
133. dē snē.līX dīkē - ēn paksnē. | snjŋŋ |
134. tis ālājēlē.dŋ dākōw ētlēst ēzi:n hēbē | vē.r-
kōmŋ |
135. dērēkām vōrtnō.u en hel nījē stāt
136. dū.m - ik dūt - ē.j dūt - he.j dat en dy.t (Boon-
kamp) - vē.j dūtēt - ē.j en e.lō.j dū.dēt en dū.vēt -
zi dū:dēt - ik dē.jēt - e.idē.jnēt - he.j dē.ijēt -

- ve. dɛ.inənət - e.j en e.lə.j dɛ.inənət (ni:t) -
 zi. dɛ.i.jənət - dɛ.i.jk tɑ:t - dɛ.i.jət mɔ:r - dɛ.i.jn
 zət mɔ:r
137. dɔ.pn - dɔ.pkle.t (Boonkamp) en do.pkle.tjn -
 do.pfənt - dɔ.soldɔ.tn
138. dɔersn - hi dɔerst - hi dɔerstə - hi hɛvdɔerst
139. (rɔgə) bɛə - ik bɛə - e.j bmt - he.i bmt - ve.j bmt

- e.ly bmt - ze. bɛ - bmti en bmt hi - bɔnhi - ik
 hepɔbɔnp | vastɔbɔnp = vastgebonden |
140. *Locale landmaten* : əmbɔndər = 1 ha - ən ru.j
 = 4 trat in het vierkant = = 16 m².
141. *Locale waternamen* : dɔ bɛkə - dɔ slɔgə bɛkə =
 de Bielheimer bɛkə (komt van Winterswijk) - dɔn
 ɔldənisl bij Terborg en Uift

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is vasəvelt

De inwoners heten vasəvelder en vasəveltə

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners op 1 jan. 1958: vasəvelt met buurtschappen ± 2300 inw. (gedeelte van de gemeente Wisch)

Taaltoestand: Gedeelten van de plaats: tɔɔrɔp - dɔ he.əlvɛλ - zindərn - tvɔstəndɔrɔp - helvik

Er is verschil in dialect tussen 't Westendorp en Sinderen. Ieder kent het dialect en spreekt het.

Middelen van bestaan: De buurtschappen zijn nog volkomen agrarisch - in het dorp is de laatste jaren industrie gekomen, nl. fabrieken waarin hout verwerkt wordt tot deuren, stellingen, gewone meubels en schoolmeubels (± 500 man personeel in deze fabrieken). Ook wordt er triplex gemaakt. In Varseveld is een grote textielwinkel, die zijn klanten heeft over het hele land. Er is een melkfabriek, de landbouwcoöperatie heeft er zijn magazijnen. Enkele arbeiders gaan nog werken in de fabrieken van Uift (emaille-fabriek) en Doetinchem (vervaardiging van rubberbanden).

Zegslieden: 1. Hendrik Jan Boonkamp; 65 j.; geb. aan de Heelweg (bewoner van de oudste boerderij hier, Mellink genaamd); rustend landbouwer; heeft altijd op Mellink gewoond; V. en M. van de Heelweg. Spreekt altijd dialect.

2. Antoon Tuenter; 45 j.; geb. in Westendorp; Hoofd der school; jeugd in Westendorp doorgemaakt, nu weer 12 j. in de gemeente (is enige jaren elders werkzaam geweest); V. en M. van Westendorp. Spreekt buiten de school dialect.

3. Gerrit Boenink; ± 40 j.; geb. te Zelhem (buurtschap Heidenhoek tussen Zelhem en IJzerveorde vlakbij de Heelweg) woont nu in de buurtschap (al 20 jaar) Harreveld vlakbij de Heelweg; V. en M. van Heidenhoek. Spreekt gewoonlijk dialect.

(Boenink heeft aan het gedeelte 104-141 niet meegewerkt).